

imidlertid egentlige ændringer i de nationale og internationale værnetingsregler, og disse ændringer omtales nærmere nedenfor.

3.2. Lovforslaget indeholder ikke bestemmelser svarende til de gældende regler i retsplejelovens § 240, stk. 2, (værneting for krav på grundlag af fordringer med pant i fast ejendom), § 240, stk. 3, (værneting når en fast ejendom ligger i flere retskredse), § 241 (værneting i skiftesager) og § 242 (regnskabs- eller forvaltningsværneting).

Retsplejerådet anser de nævnte regler for at være uden praktisk betydning og foreslår dem ophævet som overflødige.

Justitsministeriet er enig heri, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

3.3. *Selskaber og foreninger m.v.* har efter de gældende regler i retsplejeloven hjemting i den retskreds, hvor hovedforretningslokalet findes. For registrerede firmaer, aktieselskaber m.v. findes der imidlertid i særlovgivningen regler om sagsanlæg ved virksomhedens hovedkontor.

Retsplejerådet har i betænkningen, side 43-45, overvejet, om retsplejelovens almindelige regel om selskaber m.v. bør udformes på en sådan måde, at den vil kunne dække sager, som anlægges mod selskaber og andre sammenslutninger. Dette vil medføre, at en række særlige værnetingsregler kan ophæves, ligesom det ikke vil være nødvendigt at indsætte særlige værnetingsregler i fremtidig selskabslovgivning. På denne baggrund foreslår retsplejerådet, at sager skal kunne anlægges på det sted, har et selskabets eller sammenslutningens hovedkontor ligger, jfr. lovforslagets § 238.

I forbindelse hermed stiller retsplejerådet forslag om en ny værnetingsregel (*filialværneting*), hvorefter et selskab m.v., der driver erhvervs-mæssig virksomhed uden for hjemtinget (retskredsen, hvor hovedkontoret er beliggende), i sager vedrørende denne virksomhed skal kunne sagsøges ved retten på det sted, hvorfra virksomheden udøves. En sådan regel gælder allerede i dag med hensyn til virksomhed, der drives af fysiske personer, og rådet finder det rimeligt, at der indføres samme adgang til at sagsøge selskaber m.v.

Filialværnetingsreglen foreslås tillige gennemført som international værnetingsregel, således at udenlandske selskaber m.v. uden hovedkontor i Danmark skal kunne sagsøges ved retten på det sted her i landet, hvor det pågældende selskab m.v. driver virksomhed, såfremt sagen vedrører denne virksomhed. En sådan international filialværnetingsregel gælder allerede i dag for udenlandske

aktie-, anparts- og forsikringsselskaber. Reglen kommer endvidere til at gælde inden for EF-domskonventionens område, når Danmark får gennemført denne konvention, jfr. konventionens art. 5, nr. 5. Retsplejerådet finder det rimeligt, at reglen udstrækkes til dels at omfatte andre sammenslutninger end de ovenfor nævnte dels til at gælde også uden for domskonventionens område.

Endelig foreslår retsplejerådet, at erstatnings-søgsmål med stiftere m.v. af sammenslutninger skal kunne anlægges ved sammenslutningens hjemting. Reglen svarer til gældende bestemmelser i selskabslovgivningen og foreslås tillagt generel gyldighed i forhold til sammenslutninger m.v. samt overført til de almindelige regler i retsplejeloven.

Justitsministeriet kan tiltræde retsplejerådets synspunkter, og lovforslagets § 238 og § 246, stk. 1, 1. pkt., er udformet i overensstemmelse hermed.

3.4. Efter gældende ret kan sager om opfyldelse af kontraktmæssige forpligtelser anlægges i den retskreds, hvor kontrakten skulle opfyldes, såfremt sagsøgte tilstedeværelse på det pågældende sted er nødvendig for at opfylde kontrakten, og sagsøgte ved stævningens forkyndelse er til stede i retskredsen, det såkaldte *opfyldelsesværneting*.

Retsplejerådet har i betænkningen, side 48-50, overvejet om denne regel bør udvides, således at den finder anvendelse, selv om kontraktsforholdet ikke kræver skyldnerens tilstedeværelse ved opfyldelsen, og selv om sagsøgte ikke er tilstede i den pågældende retskreds ved stævningens forkyndelse. En sådan regel skal under alle omstændigheder gennemføres inden for EF-domskonventionens område, jfr. konventionens art. 5, nr. 1.

Retsplejerådet finder, at den nationale og internationale værnetingsregel vedrørende kontraktsforhold i videst muligt omfang bør svare til konventionens bestemmelse. Rådet foreslår derfor, at der gennemføres en tilsvarende national og international værnetingsregel, der dog ikke skal omfatte sager, der angår pengeforpligtelser. Dette skyldes, at kreditors bopæl efter dansk ret er opfyldelsesstedet for pengekrav, og en regel af den pågældende karakter ville derfor have den vidtgående virkning, at kreditor ville kunne anlægge sag mod skyldneren ved sit eget hjemting.

Justitsministeriet kan tiltræde retsplejerådets synspunkter, og lovforslagets § 242, stk. 1, og § 246, stk. 1, 1. pkt., er udformet i overensstemmelse hermed.

3.5. Der gælder i dag ikke særlige værnetingsregler for sager om forbrugeraftaler (*forbrugervær-*